

Memo

Inzake: Juridische gevolgen Brexit

Samenvatting

De Brexit brengt grote gevolgen mee voor ondernemingen die zakendoen met het Verenigd Koninkrijk. Op dit moment bestaat nog grote onzekerheid over de afspraken die al dan niet tot stand komen tussen de EU27 en het Verenigd Koninkrijk.

De effecten van de Brexit zullen veelal gevoeld worden op het vlak van het vrije verkeer van goederen. Productaansprakelijkheid, import en export van producten en het importeren van gecertificeerde goederen uit het Verenigd Koninkrijk.

1. Keurmerken en certificaten

Keurmerken uitgegeven door instanties in het Verenigd Koninkrijk zullen niet (langer) worden erkend door de Europese Unie. Producten die tot de dag voor het verlaten van de Brexit nog gecertificeerd zijn, zijn dat daarna niet meer.

2. Productaansprakelijkheid

De fabrikant is (risico)aansprakelijk voor schade veroorzaakt door een door hem gefabriceerd gebrekkig product. Wanneer de fabrikant buiten de Europese Economische Ruimte gevestigd is, geldt de eerste importeur binnen de Europese Economische Ruimte als fabrikant. Waar eerst uw fabrikant in het Verenigd Koninkrijk aansprakelijk was, bent u dat als importeur nu. Bent u daar wel voor verzekerd?

3. Import en export van goederen

Het importeren en exporteren van goederen brengt na de Brexit veel problemen met zich mee. Ten eerste kost het tijd en dus ook geld. Er worden wellicht zelfs invoerheffingen geheven op de producten die u wilt importeren. Daarnaast kan een houder van een merkenrecht zich verzetten tegen verhandeling van producten met zijn merkteken erop. Het merkenrecht is dan nog niet uitgeput. Lees voor meer informatie onze whitepaper.

Conclusie

De Brexit brengt voor veel bedrijven die handelen met het Verenigd Koninkrijk grote gevolgen met zich mee. Om deze gevolgen voor uw bedrijf in kaart te brengen helpt Rein Advocaten & Adviseurs u graag verder. Neem contact op met Auke Doornbosch via doornbosch@rein.nl of op 0592 - 345 188.

De gevolgen van de Brexit zijn op het moment van schrijven nog onzeker. De Britse krant The Sun kopte op 15 november jl. 'WE'RE IN THE BREXITS*IT', de Daily Mirror sprak van een 'WAR CABINET' terwijl Metro kopte: 'BACK MAY OR SACK MAY'. Deze koppen geven de spanning die in het Verenigd Koninkrijk gevoeld wordt goed weer. In het Verenigd Koninkrijk bestaat sterke verdeeldheid over de vraag of men akkoord zou moeten gaan met de Brexit deal die nu voorligt.

Het wordt nog gecompliceerder wanneer men realiseert dat niet alleen het parlement van het Verenigd Koninkrijk, maar ook het Europees Parlement en de Europese Raad moeten nog akkoord gaan met de voorliggende deal. Voor de Europese Raad geldt zelfs dat de deal met een verzwaaarde meerderheid moet worden aangenomen.¹

De vraag die bij veel ondernemers rijst is wat de gevolgen voor de Brexit bij hen zijn. In deze memo trachten wij een grof beeld te schetsen van de gevolgen van de Brexit voor Nederlandse ondernemers.

In deze memo gaan we in op 1) keurmerken en certificaten, 2) productaansprakelijkheid, 3) douaneformaliteiten en 4) problemen ten aanzien van import, export en intellectuele eigendomsrechten.

1. Keurmerken en certificaten

Voordat een product op de Europese markt gebracht mag worden geldt dat het product veelal moet voldoen aan allerlei wettelijke verplichtingen. Deze verplichtingen hebben veelal de vorm van certificaten of keurmerken. Producten die momenteel in het Verenigd Koninkrijk worden gefabriceerd hebben die keurmerken al. Na de Brexit (ook in het geval van een deal) geldt dat de keurmerken uit het Verenigd Koninkrijk in principe niet meer erkend worden door de Europese Unie. Er bestaat ook een grote kans dat op termijn verschillen zullen ontstaan in producten voor gebruik binnen de Europese Unie en voor producten voor gebruik binnen het Verenigd Koninkrijk.

De verplichting om goedgekeurde of gecertificeerde producten te leveren rust op de eerste importeur in de Europese Unie. Wanneer u vroeger kon vertrouwen op de inlichtingen van de fabrikant moet u nu zelf onderzoek doen en het product zelf laten keuren. Laat u op tijd informeren welke verplichtingen dit voor u meebrengt.

2. Productaansprakelijkheid

Een andere verandering die de Brexit met zich meebrengt is productaansprakelijkheid. Op grond van de wet is de fabrikant van een product aansprakelijk voor schade die wordt veroorzaakt door een gebrek aan een product. Wanneer deze fabrikant echter buiten de Europese Unie zit, dan is de eerste importeur binnen de Europese Unie verantwoordelijk voor deze schade. Dit brengt risico's met zich mee. Hebt u zich weleens afgevraagd of u verzekerd bent tegen dergelijke schade en of u deze schade op de fabrikant (of uw leverancier in het Verenigd Koninkrijk) kunt verhalen? Doordat sprake is van een Brexit zal het aanzienlijk moeilijker worden om uw (juridische) gelijk te halen in het Verenigd Koninkrijk. Denk hier goed over na en laat u goed adviseren over eventuele zekerheden die de fabrikant u vooraf biedt.

3. Douaneformaliteiten

Doordat het Verenigd Koninkrijk, ook in het geval van een soft deal Brexit, uit de douane-unie stapt zullen er grenscontroles plaatsvinden aan de grens met het Verenigd Koninkrijk. Deze controles gaan lang duren. Het kan hierdoor voorkomen dat uw leveringen soms wel enkele dagen vertraging opleveren. Hebt u al met uw leverancier of koper (in het VK) afgesproken voor wiens rekening deze

¹ Verzwaaarde meerderheid van minimaal 20 lidstaten die gezamenlijk 65% van de bevolking van de EU27 vertegenwoordigen.

vertraging komt? Daarnaast kosten deze formaliteiten geld en moeten wellicht zelfs invoerheffingen betaald worden, aan wie brengt u deze kosten in rekening?

Het is in ieder geval van belang om uw algemene voorwaarden zo aan te passen dat u geen risico loopt op aansprakelijkheid door de Brexit. Een voorbeeld van een bepaling die u kunt opnemen is:

“Een vertraging in de levering die het gevolg is van gewijzigde douaneformaliteiten (ten gevolge van de Brexit) zal geen toerekenbaar tekortschieten van (naam Gebruiker) opleveren en geeft geen recht op ontbinding van de Overeenkomst of schadevergoeding

(naam Gebruiker) is gerechtigd de kosten van douaneformaliteiten en eventuele invoerrechten (als gevolg van de Brexit) aan (Koper) in rekening te brengen.”

Ook hier geldt weer hetzelfde devies: laat u goed en tijdig informeren over de precieze gevolgen voor uw onderneming.

4. Import, export en IE

Intellectuele eigendomsrechten spelen ook altijd een grote rol bij de import van goederen uit landen bij de Europese Economische Ruimte. Daarnaast spelen deze rechten ook een rol bij de export van goederen naar het VK.

Onder intellectuele eigendomsrechten verstaan we onder andere auteursrechten, merkenrechten, modellenrechten en octrooirechten.

Uitputting

Een hele belangrijke term binnen het intellectuele eigendomsrecht is uitputting. Alle intellectuele eigendomsrechten kunnen uitgeput raken. Wanneer een product met daarop (bijvoorbeeld) een merkteken rechtmatig binnen de EER op de markt is gebracht, is het merkenrecht uitgeput. Deze uitputting houdt in dat het merkenrecht ‘uitgewerkt’ is en het verder vrij verhandeld kan worden. De rechthebbende kan zich niet verzetten tegen verdere verhandeling van die producten. Let wel: dit geldt alleen als het product binnen de EER met toestemming van de rechthebbende op de markt gebracht is.

Er is een levendige handel in bijv. merkproducten van buiten de EER. Dit noemt men ook wel parallelimport. Het gaat dan om ‘echte’ producten die van buiten de EER worden geïmporteerd omdat het daar bijvoorbeeld goedkoper is.

Veel rechthebbenden zijn scherp op deze parallelimport en treden hier ook tegen op. Parallelimport komt veel voor met dranken (Red Bull of bijv. Corona), maar ook bij gereedschappen van Black & Decker, condooms (Durex) of zelfs kattenvoer van Whiskas.

Wat zijn nou de gevolgen voor het exporteren naar het VK?

Een interessante vraag is wat de gevolgen van de Brexit zijn voor het exporteren van goederen waarop ie-rechten naar het VK. Als we in de draft agreement kijken, lezen we dat vakkundig om de hete brij heen wordt gedraaid.

In de draft agreement staat dat ie-rechten die uitgeput waren voor de Brexit, ook daarna uitgeput blijven. Maar wat gebeurt er nou met de ie-rechten die daarna uitgeput raken? Eigenlijk is daar nog geen duidelijkheid over. Het VK kan een aantal keuzes maken, ze kunnen kiezen voor een systeem van nationale uitputting of ze kunnen kiezen voor internationale uitputting, een tussenvorm (regionale uitputting) is natuurlijk ook mogelijk. Nationale uitputting houdt in dat de rechthebbende toestemming moet geven voor de toelating van een product op de Engelse markt.

Meer waarschijnlijk is dat het VK kiest voor een systeem van internationale uitputting of een tussenvorm. Dit houdt in dat wanneer ergens op de wereld rechtmatig op de markt is gebracht, het Engelse ie-recht uitgeput is. Het is ook goed mogelijk dat in het VK een systeem wordt gehanteerd waarbij het ie-recht uitgeput is, wanneer het ie-recht in de EU ook uitgeput is. Het VK heeft natuurlijk de doelstelling om zoveel mogelijk EU wetgeving op te nemen in haar eigen recht. Dit zou een voorbeeld kunnen zijn van een dergelijke overname.

Wat zijn de gevolgen voor het importen uit het VK?

Waar nog onduidelijkheid bestaat over het systeem dat het VK bij het exporteren naar het VK gaat hanteren, bestaat minder onduidelijkheid over importeren uit het VK. Uit de diverse IE-wetten volgt dat het ie-recht uitgeput is wanneer een product rechtmatig op de markt is gebracht binnen de EER. Wanneer een product niet rechtmatig op de markt is gebracht binnen de EER (en wanneer een Brexit-deal inhoudt dat het VK dus niet tot de EER behoort) dan is het ie-recht niet uitgeput. De kans dat het VK gaat behoren tot de EER is bijzonder klein, het ligt dus voor de hand dat een ie-recht op een product uit het VK op de Europese markt niet uitgeput is. Concreet betekent dit dat toestemming van de rechthebbende nodig is om een product op de markt te mogen brengen. Dit betekent dat u als importeur bijzonder voorzichtig moet zijn met het importeren met goederen waarop een ie-recht rust. Het kan verstandig zijn om uw werkzaamheden te laten doorlichten door een expert op het gebied van intellectuele eigendom en om contact op te nemen met de Europese rechthebbende. Een ie-discussie is een kostbare discussie, er is namelijk sprake van volledige vergoeding van proceskosten, het loont dus om uit deze discussie te blijven en de zaken vooraf goed te regelen.

5. Advies

Het algemene advies is: neem contact op met een specialist om de invloed van de Brexit op uw werkwijze te beoordelen. Rein Advocaten & Adviseurs kan u hier uitstekend in bijstaan. De RVO biedt middels de Brexit-voucher een mogelijkheid om een deel van de kosten (50%) van vergoed te krijgen. In overleg met u kunnen we vaststellen of u in aanmerking komt voor een tegemoetkoming en kunnen we deze voor u aanvragen.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Auke Doornbosch op 06 - 25 01 43 24 of via doornbosch@rein.nl.